

12

Ympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuustoa- loitteesta katupölyn vähentämisestä edistämällä siirtymistä nasta- renkaista kitkarenkaisiin

HEL 2017-003183 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Ympäristölautakunta antaa seuraavan lausunnon.

Helsingissä on saatu selkeästi vähennettyä katupölypitoisuuksia tehokkaalla katujen kunnossapidolla ja pölyntorjuntatoimenpiteillä. EU:n asettama hengitettävien hiukkasten vuorokausiraja-arvo ei ole ylittynyt HSY:n mittauksen mukaan vuoden 2006 jälkeen. Katupöly heikentää kuitenkin edelleen ilmanlaatua erityisesti keväisin, kun tienpinnat kuivuvat ja talven aikana muodostunut katupöly nousee hengitysilmaan. Katupöly aiheuttaa sekä terveys- että viihtyisyyshaittoja. Keuhkoputkiin kulkeutuvat hiukkaset aiheuttava hengityselinoireita ja –tulehduksia, ja korkeat pölypitoisuudet ovat myös yhteydessä lisääntyneeseen kuolleisuuteen. Erityisen herkkiä pölyn terveysvaikutuksille ovat lapset, astmaatikoita sekä sydän- ja keuhkosairauksista kärsivät. Terveillekin henkilöille katupöly voi aiheuttaa ärsytysoireita, kuten nuhaa, yskää sekä kurkun ja silmien kutinaa ja kirvelyä.

Katupölyhaittoja on vähennetty Helsingin kaupungin ilmansuojelun toimintaohjelman 2008-2016 toimenpiteillä. Yhteistyössä on tutkittu ja otettu käyttöön tehokkaita katupölyntorjuntamenetelmiä. Katupölyä koskevia toimenpiteitä sisältyy myös uuteen, vuoden 2017 alusta voimaan tulleeseen Helsingin kaupungin ilmansuojelusuunnitelmaan 2017-2024. Pölyä vähentäviä toimenpiteitä ovat mm. vähän pölyävän liukkaudentorjuntamateriaalin valinta, täsmähiekoitus, pölynsidonta laimealla suolaliuoksella ja tehokkaat kadunpesumenetelmät. Näitä käytäntöjä jatketaan ja kehitetään edelleen.

Lisäksi kaupunki pyrkii myös edistämään kitkarenkaiden osuuden kasvua lähinnä viestinnällä ja kannustimilla sekä hankkimalla omaan kalustoonsa ensisijaisesti kitkarenkaita. Jos kitkarengasosuus ei kasva tavoitteiden mukaisesti nykyisestä n. 25 %:sta 30 %:iin talvikaudella 2020-21 ja 50 %:iin talvikaudella 2024-25, ryhdytään tarvittaessa lisätoimenpiteisiin, jotka voivat olla yksittäisiä katuja koskevia nastarengaskieltoja. Uusi tieliikennelakiehdotus sisältää nastarenkaat kieltävän liikennemerkin. Laki sallii tienpitäjän, kuten kaupungin, asettaa liikennettä koskevia määräyksiä yksittäisille kaduille, mutta ei laajoille alueille, kuten koko kaupunkiin. Nastarenkaiden pito on jäisillä tienpinnoilla parempi kuin kitkarenkaiden, ja ne myös estävät tienpintoja kiillottumasta

liikaa ja tulemasta liian liukkaiksi. Näin ollen tavoitteena ei ole nastarenkaiden kieltäminen vaan niiden osuuden vähentäminen. Lopullisena tavoitteena kaupungilla on, että kitkarenkaiden osuus nousisi 70 %:iin talvikaudella 2030-31. Kitkarenkaiden osuuden kasvaminen vähentää myös selvästi tieliikenteen aiheuttamaa melua, joka on yksi merkittävä liikenteen ympäristöhaitta Helsingissä. Rakennusvirasto valmistelee esitystä kitkarenkaiden edistämiseksi uudelle kaupunkiympäristölautakunnalle syksyllä 2017.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Kaupunginvaltuutettu Matti Enroth ja 16 muuta valtuutettua ovat tehneet 15.3.2017 seuraavan valtuustoaloitteen katupölyn vähentämiseksi edistämällä siirtymistä nastarenkaista kitkarenkaisiin.

Tein 23.5.2012 valtuustoaloitteen siitä, että kaupunki ryhtyisi kampanjoimaan kitkarenkaiden käytön puolesta pyrkimyksenä vähentää katupölyn syntymistä. Rakennusvirasto on tutkinut renkaiden ja katupölyn yhteyttä, asiasta on julkaistu raportti, rengasfirmat ovat puolustaneet tuotteitaan, mutta toimenpiteisiin ei ole ryhdytty. Kun katupölyn on arvioitu tappavan ihmisiä liikennettä enemmän ja kun asuinalueeni Pakilan keskellä on Suomen vilkkain risteys eli Kehä I:n ja Tuusulanväylän risteys, uusin aloitteeni ja jätän sen kaupunginvaltuustolle 15.3.2017.

Nastarenkaat kalvavat katujen asfalttia yhä pienemmiksi hiukkasiksi, katupölyksi. Katupölyn määrää voidaan vähentää siirtymällä nastarenkaiden käytöstä kitkarenkaisiin, joissa ei ole asfalttia kalvavia nastoja. Kitkarenkaat ovat nykyään turvallisuusominaisuuksiltaan täysin verrattavissa nastarenkaiden pitokykyyn varsinkin autoissa, joissa on luistonestojärjestelmä. Kitkarenkaat kuluttavat katuasfalttia merkittävästi vähemmän kuin nastarenkaat, mikä vähentää katujen kunnossapidon kustannuksia. Kitkarenkaat ovat käytössä hiljaisia, joten niiden käyttö vähentää myös liikennemelua ja meluntorjunnan tarvetta ja kustannuksia. Kitkarenkaat ovat lisäksi käyttöäiltaan nastarenkaita pitkäikäisempiä ja taloudellisesti edullisempia käyttää ja hankkia.

Siirtymistä nastarenkaista kitkarenkaiden käyttöön voidaan nopeuttaa tiedotuskampanjoilla, joita voitaisiin tehdä terveys- ja liikenneviranomaisten sekä auto- ja rengaskaupan yhteistyönä.

Edellä selvitetyn perusteella esitämme, että kaupunki ryhtyy edistämään siirtymistä nastarenkaista kitkarenkaisiin.

Lausuntopyyntö

25.04.2017

Ysp/12

Kaupunginkanslia on pyytänyt ympäristölautakuntaa antamaan asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle 31.5.2017 mennessä.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Outi Väkevä, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31516
outi.vakeva(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano